

A Szovjetunió itt közzétett nyilatkozata rendkívül nagy jelentőségű a magyar-szovjet viszony alakulása szempontjából. E nyilatkozatot ismernie kell minden magyar hazafinak. — A nyilatkozat 1956. október 30-án kelt, a magyarországi eseményeket tehát csak eddig az időpontig veszi figyelembe.

A Szocialista Szovjet Köztársaságok Szövetségének

NYILATKOZATA

a Szovjetunió és a többi szocialista állam közötti barátság és együttműködés fejlődésének és további megszilárdításának alapjairól.

A Szocialista Szovjet Köztársaságok Szövetsége külső kapcsolatainak mindig megingathatatlan alapja volt és marad a békés együttélés, barátság és együttműködés politikája minden országgal.

A legmélyebben és a legkövetkezetesebben ez a politika a szocialista országokkal való kölcsönös kapcsolatokban mutatkozik meg. A szocialista nemzetek nagy közösségéhez tartozó országok, amelyeket a szocialista társadalom felépítésének közös eszményei és a proletár internacionalizmus elvei egyesítenek, kölcsönös kapcsolatokat csak a teljes egyenjogúság, az állami függetlenség és szuverénitás, területük sértetlenségének tiszteletben tartása és az egymás belügyeibe való be nem avatkozás elveire építhetik fel. Ez nemcsak nem zárja ki, hanem ellenkezőleg feltételezi a szoros baráti együttműködést és kölcsönös segítséget gazdasági, politikai és kulturális téren a baráti szocialista országok között.

Ezen az alapon jött létre, erősödött meg és mutatta meg hatalmas életképességét a népi demokratikus rendszer egy sor európai és ázsiai országban a második világháború és a faszizmus szétzúzása után.

Az új rend kialakulásának és a társadalmi viszonyok gyökeres forradalmi átalakításának során nem kis számban fordultak elő nehézségek, megoldatlan feladatok és tényleges hibák, többek között a szocialista országok közötti kapcsolatok terén is, olyan elvsértések és hibák, amelyek csorbították az egyenjogúság elvét a szocialista országok közötti kapcsolatokban.

A Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. Kongresszusa teljes határozottsággal elítélte ezeket az elvsértéseket és hibákat és feladatul tűzte ki a Szovjetunió és a többi szocialista országok között kölcsönös kapcsolatokban a né-

pek egyenjogúsága lenini elveinek következetes megvalósítását. A Kongresszus kinyilvánítja annak szükségességét, hogy teljes mértékben figyelembe kell venni az új élet építésének útjára lépő minden ország történelmi múltját és jellegzetességeit.

A szovjet kormány következetesen megvalósítja a XX. kongresszusnak ezeket a történelmi jelentőségű határozatait, amelyek megteremtik a szocialista országok barátsága és együttműködése további megerősítésének feltételeit, minden szocialista állam teljes szuverénitása tiszteletben tartásának megingathatatlan alapját.

A közelmúlt idők eseményei megmutatták, hogy szükségessé vált megfelelő nyilatkozatot tenni a Szovjetunió álláspontjáról, a Szovjetunió és a többi szocialista országokkal való kölcsönös kapcsolatokat illetően, elsősorban gazdasági és katonai téren.

A szovjet kormány kész más szocialista országok kormányaival megtárgyalni azokat a rendszabályokat, amelyek biztosítják a szocialista országok között a gazdasági kapcsolatok további fejlődését és megszilárdítását azzal, hogy kiküszöböljenek minden lehetőséget a nemzeti szuverénitás, a kölcsönös előnyök és az egyenjogúság elveinek megsértésére a gazdasági kapcsolatok területén.

Ezt az elvet ki kell terjeszteni a tanácsadókra is. Ismeretes, hogy az új társadalmi rend kialakulásának első időszakában a Szovjetunió a népi demokratikus országok kormányainak kérésére bizonyos számú szovjet szakembert, — mérnököket, agronómusokat, tudományos munkatársakat, katonai tanácsadókat — küldött ezekbe az országokba. Az utóbbi időben a szovjet kormány ismételtén felvetette a szocialista államoknál tanácsadói visszahívásának kérdését.

Mint hogy jelenleg a népi demokratikus országokban kinevelődtek kvalifikált nemzeti kaderek a gazdasági és katonai építő munka minden területén, a szovjet kormány háláshatatlannak tartja a többi szocialista állammal együtt felülvizsgálni, hogy célszerű-e ezekben az országokban a Szovjetunió tanácsadóinak további ott tartózkodása.

Katonai téren a Szovjetunió és a népi demokratikus országok kölcsönös kapcsolatainak ennek résztvevői megfelelő katonai és politikai fontos alapja a varsói szerződés, amely szerint kötelezettséget vállaltak, többek között azt a kötelezettséget, hogy „olvan egyeztetett rendszabályokat fogantatosítanak, amelyek szükségesek védképességük megerősítésére, hogy megvédjék népeik békés munkáját, garantálják határaik és területük sérthetelenségét és biztosítják a védekezést a lehetséges agresszióval szemben.”

Ismeretes, hogy a varsói szerződés és a kormányok között létrejött megállapodás értelmében szovjet csapatok vannak a Magyar- és a Román Köztársaságokban. A Lengyel Köztársaságban a szovjet katonai egységek viszont a Potsdami négyhatalmi megállapodás és a varsói szerződés alapján tartózkodnak. A többi népi demokratikus országokban nincsenek szovjet csapatok.

A szocialista országok kölcsönös biztonságának biztosítása érdekében a szovjet kormány kész megvizsgálni a többi szocialista országgal együtt, — amelyek a varsói szerződésben résztvettek — azoknak a szovjet csapatoknak a kérdését, amelyek a tenntemlített országok területén vannak. Ebben a kérdésben a szovjet kormány abból a közös elvből indul ki, hogy a varsói szerződésben résztvevő egyik, vagy másik állam csapatainak elhelyezése a varsói szerződéshez tartozó másik állam területén valamilyeni — a szerződésben résztvevő ország közös megállapodása alapján és csakis annak az államnak a hozzájárulásával történik, amelynek területén saját kérésére ilyen csapatokat elhelyeznek, vagy elhelyezni szándékoznak.

A Szovjetunió szükségesnek tartja nyilatkozatot tenni a Magyarországon történtekkel kapcsolatban. Az események menete megmutatta, hogy Magyarország dolgozói, akik nagy eredményeket értek el a népi demokratikus rendszer építése során, jogosan vetik fel a gazdasági építő munka területén mutatózó komoly hiányosságok kiküszöbölését, a lakosság anyagi jólétének további emelését, az államapparátusban a bürokratikus eltorzulás elleni harcot. De a dolgozók ezen igazságos és haladó szellemű mozgalmához rövid időn belül hozzákapcsolód-

tak a sötét reakció és ellenforradalom erői, melyek igyekeztek kihasználni a dolgozók elégedetlenségét arra, hogy a népi demokratikus rendszer alapjait aláássák és feltámasszák Magyarországon a régi nagybirtokos, kapitalista rendszert.

A szovjet kormány éppúgy, mint az egész szovjet nép, mélységesen sajnálja, hogy Magyarországon az események alakulása vérontáshoz vezetett.

A magyar népi kormány kérésére a szovjet kormány beleegyezett szovjet csapatoknak Budapestre való küldésébe abból a célból, hogy segítsenek a magyar néphadseregnek és a magyar állami szerveknek a rendet a városban helyreállítani.

Tekintetbe véve, hogy a szovjet katonai egységeknek Magyarországon való további tartózkodása a helyzet még fokozottabb kiéleződéséhez szolgálhat alapul, a szovjet kormány utasítást adott katonai parancsnokságának, hogy a szovjet katonai egységeket vonja ki Budapestről, amint ezt a magyar kormány szükségesnek fogja tartani.

A szovjet kormány egyszersmind kész megfelelő tárgyalásokat kezdeni a magyar népköztársaság kormányával és a varsói szerződés többi résztvevőivel a Magyarországon tartózkodó szovjet csapatok kérdésében.

A népi demokratikus Magyarország szocialista vívmányainak védelme jelen pillanatban a legfőbb, szent feladata minden munkásnak, parasztnak, értelmiséginek, az egész dolgozó magyar népnek.

A szovjet kormány kifejezi azt a meggyőződését, hogy a szocialista országok népei nem fogják megengedni sem a külső, sem a belső reakciós erőknek, hogy megingassák a népi demokratikus rendszer alapjait, amelyet a munkások, parasztek és az értelmiségiek minden országban önfeláldozó küzdelemben és munkában vívtak ki és erősítettek meg.

Minden erejüket meg fogják feszíteni azért, hogy elhárítsanak minden akadályt, mely a demokratikus alapok megerősítésének, a függetlenségnek, országuk szuverénitásának útjában áll, hogy tovább fejlesszék országukban a szocializmus alapjait, az ország gazdaságát, kultúráját, az összes dolgozók anyagi jóléte és kulturális színvonala szakadatlan növelésének jegyében. A népek meg fogják erősíteni a szocialista országok testvéri egységét és egymást kölcsönösen segíteni fogják a béke és a szocializmus nagy ügyének megszilárdításában.

1956. október 30-án.